

17. 9. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Veřejná podpora poskytovaná profesionálním sportovním klubům

Nezřídka kdy se setkáme se zprávami, že veřejnoprávní subjekt poskytl některému z profesionálních sportovních klubů dotaci, umožňuje mu bezplatné užívání sportoviště ve svém vlastnictví, jako jediný akcionář rozhodl o zvýšení základního kapitálu apod. Cílem tohoto článku je rozbor těchto forem příspěvků z veřejných rozpočtů z hlediska veřejné podpory. V rámci tohoto článku bude vycházeno z předpokladu, že částky vydávané z veřejných rozpočtů přesahují hranici stanovenou pro podporu de minimis, tedy touto se v zájmu zestručnění nebudeme blíže zabývat.

Obecné znaky veřejné podpory

Obecné znaky veřejné podpory stanoví článek 107 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SoEU“) následovně:

- 1. podpora je poskytnuta státem nebo z veřejných prostředků,
- 2. podpora zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví podnikání a je selektivní,
- 3. je ovlivněn obchod mezi členskými státy a
- 4. je narušena nebo hrozí narušení soutěže.

Při posuzování, zda určité finanční plnění, které obdržel sportovní klub, je veřejnou podporou ve smyslu čl. 107 SoEU platí, že musí být všechny znaky naplněny kumulativně. Pokud kterýkoli ze znaků v konkrétním případě dán není, pak se nejedná o veřejnou podporu.

Poskytnutí podpory státem nebo z veřejných prostředků

Pokud jde o první ze znaků, je zásadní, že finanční prostředky jsou poskytovány z veřejných rozpočtů. Nemusí tedy být poskytnuty přímo státem, nýbrž též jakýmkoli jiným veřejnoprávním subjektem. Judikatura Evropského soudního dvora zachází dokonce dále a připouští, že poskytovatelem veřejné podpory může být i obchodní korporace. Kritériem, které je ve vztahu k tomuto subjektu vždy hodnoceno, je míra vlivu státu na takový soukromý subjekt. **Je-li majetková účast státu v takového právnické osobě většinová, případně je-li to stát, kdo rozhoduje o**

personálním obsazení orgánů dané korporace, pak lze hovořit o naplnění prvního znaku veřejné podpory, tedy že dochází k vydávání finančních prostředků ze strany státu.[1]

Samotné poskytnutí finančních prostředků z veřejných rozpočtů může nabývat nejrůznějších podob. Nejjednodušeji rozpoznatelné bude jejich poskytnutí formou dotace či daru, kde není poskytováno žádné protiplnění a finanční prostředky jsou reálně z veřejných rozpočtů vydávány. První ze znaků veřejné podpory může však být naplněn i v případě půjčky, poskytnutí reklamního plnění, zvýšení základního kapitálu, slevy či odpuštění plnění příjemci veřejné podpory apod. Veřejná podpora se tedy nemusí vždy projevit zvýšením nákladů poskytovatele veřejné podpory, ale snížením jeho příjmů, v důsledku kterého se sníží náklady příjemce veřejné podpory. Zhodnocení naplnění znaků v takovém případě bude samozřejmě nepoměrně složitější, jako obecné hodnotící kritérium však může posloužit, zda v daném případě veřejný subjekt získává adekvátní protiplnění. Například situace, kdy si obec zaplatí reklamu spočívající v tom, že na dresech hráčů sportovního klubu bude znak města, je otázkou, do jaké míry je takováto prezentace dané obce pro ni přínosná, a tedy zda takováto protiplnění je ekvivalentní k vydaným finančním prostředkům z rozpočtu obce.

Zejména ve vztahu ke zvýšení základního kapitálu se pak v judikatuře ESD objevuje **princip soukromého investora**[2] (nicméně nevidíme důvod, aby tento princip nebyl uplatněn ani na další formy vydání finančních prostředků z veřejných rozpočtů). Dle této zásady je pro posouzení nedovolenosti zvýšení základního kapitálu rozhodující, zda by v obdobné situaci stejný krok učinil soukromý investor. Při těchto úvahách je pak zásadní hledisko rentability zkoumaného kroku.

Podpora zvýhodňuje určité podniky, určitá odvětví podnikání a je selektivní

Podnikem z hlediska veřejné podpory je každý subjekt, který vykonává ekonomickou činnost. Profesionální sportovní kluby tedy definici podniku budou vždy naplňovat. V rámci sportu jsou finanční prostředky z veřejných prostředků zpravidla poskytovány sportovním klubům dle toho, kde daný klub sídlí a naopak se nesetkáme s tím, že by byl stanoven obecný klíč, který by umožňoval čerpat finanční prostředky jakémukoli subjektu, pokud budou splněna obecná nediskriminační kritéria. Takovéto poskytnutí prostředků je zcela jednoznačně selektivní. Otázka toho, zda dochází ke zvýhodnění oproti jiným podnikům pak úzce souvisí s formou poskytnutí finančních prostředků. Pokud totiž sportovní klub získává prostředky, aniž by za ně musel vynaložit ekvivalentní protiplnění a jeho konkurenti takovéto plnění bez ekvivalentního protiplnění nezískávají, pak dochází též k jednoznačnému zvýhodnění.

Ovlivnění obchodu mezi členskými státy

Při hodnocení tohoto znaku je třeba vycházet z toho, že profesionální sportovní kluby, zejména v masových sportovních odvětvích s velkou fanouškovskou základnou, jako jsou například v podmínkách České republiky fotbal či hokej, mají vůči sobě soutěžní postavení a vzájemně si konkurují, a to ať již jde o přeshraniční konkurenci při snahách získat konkrétní hráče, tak i o konkurenci projevující se v boji o fanoušky či sponzory. Vedle sportovních činností kluby vykonávají i činnosti navazující, současně je na ně navázána celá řada dodavatelů služeb a zboží, sponzoři a další subjekty. V rámci navazujících činností se mohou sportovní kluby dostat do konkurenčního postavení k třetím osobám, zejména k ostatním sportovním klubům, a to i v rámci jiných odvětví sportu. Současně mohou nepřímo ovlivnit obchod i prostřednictvím na ně navázaných subjektů. Z tohoto je tedy možné dovodit, že případné poskytnutí finančních prostředků z veřejných rozpočtů profesionálním sportovním klubům, zvláště ve sportovních odvětvích, která mají největší diváckou přízeň, může ovlivnit obchod mezi členskými státy. Toto tvrzení podporuje i Rozhodnutí Komise ze dne 22.6.2005 [32006D0898], o opatřeních, která Itálie stanovila pro profesionální sportovní kluby - (Decreto "salva calcio"). Z tohoto rozhodnutí mimo jiné vyplývá závěr Komise, že profesionální sportovní kluby provozují různé hospodářské činnosti, přičemž některé z těchto činností jsou

provozovány na mezinárodních trzích, na nichž působí i další sportovní kluby a jiné subjekty.

Narušení nebo hrozící narušení soutěže

V případě, že jsou splněny předchozí znaky, naplnění tohoto znaku se obvykle presumuje. Ostatně je logické, že je-li sportovní klub příjemcem podpory, která se jeho konkurentům nedostává, pak získává výhodu, v důsledku níž nemají jeho konkurenti stejnou pozici v rámci soutěže a jsou znevýhodněni, tedy k narušení hospodářské soutěže dochází nebo při nejmenším takové narušení hrozí.

Shrnutí

S ohledem na vše shora uvedené lze uzavřít, že profesionální sportovní kluby mohou být příjemci veřejné podpory, a proto při poskytování jakéhokoli plnění z veřejných rozpočtů, je nutné zvažovat, zda za poskytnuté plnění je poskytováno ekvivalentní protiplnění. Při posuzování této problematiky je třeba mít vždy na zřeteli, že poskytovatelem veřejné podpory může být nejen veřejnoprávní subjekt, nýbrž i subjekt založený dle předpisů soukromého práva (obchodní korporace), který je ovládan veřejnoprávním subjektem, případně tento v něm má rozhodující vliv. Stejně tak je nezbytné chápat, že veřejná podpora může být poskytnuta i způsobem, kdy nejsou finanční prostředky z veřejných rozpočtů vydávány, ale naopak je snížen příjem těchto rozpočtů.

Posuzování, zda jsou v konkrétním případě naplněny znaky veřejné podpory či nikoli, je důležité zejména z důvodu následků, které by poskytnutí veřejné podpory mohlo mít. Poskytovateli může být v závislosti na charakter porušení povinnosti uložena pokuta až do výše 1.000.000,- Kč, příjemci může být uložena povinnost vrátit poskytnutou veřejnou podporu, a to včetně úroků stanovených Komisí. Vedle finančních dopadů může mít poskytnutí veřejné podpory dopady i jiné, například též v rovině trestněprávní, když rozhodnutí o poskytnutí nedovolené veřejné podpory není pouze porušením předpisů upravujících veřejnou podporu, nýbrž vede i k porušení povinnosti nakládat s majetkem účelně a hospodárně.[3] Takovýmto porušením předpisů může být naplněna i některá ze skutkových podstat stanovených zákonem č. [40/2009](#) Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TZ“), zejména skutková podstata trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku dle § 220 TZ či porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti dle § 221 TZ. I z těchto důvodů je tedy více než vhodné, aby vždy při nakládání s veřejnými prostředky bylo v každém jednotlivém případě vydání veřejných prostředků hodnoceno, zda se nejedná o nedovolenou veřejnou podporu.

JUDr. Tereza Jelínková,
advokát a společník

Mgr. Lukáš Kulhánek

[ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ JELÍNEK s.r.o.](#)

Pardubice-Dražkovice 181
533 33 Pardubice

Tel.: +420 466 310 691

Fax: +420 466 310 691

e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

[1] Tyto závěry jsou patrné například z:

Rozsudek ESD ze dne 2.2.1988 ve věci Kwekerij Gebroeders Van der Kooy BV proti Komisi C - 67/85

Rozsudek ESD ze dne 12.7.1990 ve věci Foster vs. British Gas C-188/89

Rozsudek ESD ze dne 21.3.1991 ve věci Italské republiky proti Komisi C - 303/88

[2] Tento princip je někdy též nazýván princip investora v tržním hospodářství (market economy investor principle). Podrobně je rozebrán jednak ve Sdělení Komise Evropských společenství členským státům o aplikaci článků 87 a 88 Smlouvy ES a článku 5 Směrnice Komise č. 80/723 na veřejné podniky ve výrobním odvětví ve znovu přijatém znění (93/C 307/03), dále pak například v rozhodnutí Rozhodnutí Komise ze dne 20.10.2004 (2005/652/ES) o státní podpoře č. C38/03 prováděné Španělskem.

[3] Tuto povinnost stanoví ve vztahu k obcím a jejich orgánům § 38 odst. 1 zákona č. [128/2000](#) Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, ve vztahu ke krajům § 17 odst. 1 zákona č. [129/2000](#) Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)

- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)